

Strategie systémového řešení primární prevence rizikového chování

Vypracovala: Ing. Táňa Fidrhelová

Obsah

Úvod	3
1. Charakteristika školy	4
1.1 Základní údaje o škole	4
1.2 Studijní obory	5
1.3 Ostatní informace o škole	5
2. Základní východiska strategie.....	5
2.1 Vize školy	5
2.2 Cíle školy.....	6
2.3 SWOT analýza	6
2.3.1 Silné stránky školy	7
2.3.2 Slabé stránky školy	7
2.3.3 Příležitosti	7
2.3.4 Hrozby	8
3. Školní poradenské pracoviště.....	8
4. Činnosti školního metodika prevence	9
4.1 Metodické a koordinační činnosti	9
4.2 Informační činnosti.....	9
4.3 Poradenské činnosti	9
5. Činnosti výchovného poradce	10
5.1. Poradenské činnosti	10
5.2 Metodické a informační činnosti	10
6. Nástroje strategie	11
6.1 Školní řád	11
6.2 Preventivní program školy.....	11
6.3 Krizový plán školy	11
Závěr	13
Zdroje	13
Přílohy.....	13

Úvod

Účelem této strategie je vytvořit ucelený dokument, který má pomoci při práci nejen školnímu metodiku prevence, ale také ostatním učitelům a vedení školy. Ve všech školních zařízeních dochází k rozličným situacím, které je třeba řešit. Pokud dojde k nějaké krizové situaci, je třeba správně vyhodnotit výchozí stav a jednotně postupovat při jejím řešení. Cílem je, aby strategie byla přijata všemi kolegy a pomohla v řešení problémů, ať už standardních nebo těch méně obvyklých.

1. Charakteristika školy

Střední odborná škola obchodní je soukromá střední škola, která zahájila svou činnost ve školním roce 1992 - 1993. Školu založil Prof. Ing. Jáchym Novák, CSc. pod názvem Soukromá obchodní akademie a obchodní škola (SOAŠ), se sídlem v Gagarinově ulici.

V roce 2005 byla škola přestěhována do současného sídla na sídlišti Broumovská a došlo ke změně názvu školy na Střední odborná škola obchodní s.r.o. (SOŠO s.r.o.).

Od roku 2007 vykonává funkci ředitelky školy Ing. Soňa Havelková.

1.1 Základní údaje o škole

Název: Střední odborná škola obchodní s.r.o. – SOŠO s.r.o.

Ředitelka: Ing. Soňa Havelková

Kontakt: škola.soso@seznam.cz

Zřizovatel: Kancelářské služby s.r.o. (od roku 1997 byla škola zřízena jako samostatná dceřiná společnost)

IČ: 25018507

IZO: 108030482

Školská rada: založena 20. dubna 2006, setkání dvakrát ve školním roce.

- Náplň práce školské rady: projednává a schvaluje výroční zprávy, je informována vedením školy o vyúčtování dotací a o záměrech školy pro další období.
- Složení školské rady:
 - Předseda: Mgr. Olga Musilová
 - Členové: Eva Vlčková, Ing. Jana Košková, Michaela Studená, Tereza Dolečková

Cílová kapacita: 220 žáků – 120 žáků denní studium, 100 žáků dálkové studium

1.2 Studijní obory

63-41-M/02 Obchodní akademie – 4leté denní studium – určen pro absolventy základních škol, studium je zakončeno maturitní zkouškou. Tento obor má dvě specializace:

- Sportovní marketing a management
- Obchodně-podnikatelská činnost

63-41-M/02 Obchodní akademie – 4leté dálkové studium - určen pro absolventy základních škol, kteří chtějí studovat dálkovou formou (např. při zaměstnání), studium je zakončeno maturitní zkouškou. Specializace:

- Obchodně-podnikatelská činnost

64-41-L/51 Podnikání – 3leté dálkové nástavbové studium – určen pro absolventy učňovských škol (s platným výučním listem), studium dálkovou formou (např. při zaměstnání), studium zakončeno maturitní zkouškou.

1.3 Ostatní informace o škole

Pedagogický sbor: 12 učitelů (kmenových)

Střední odborná škola obchodní je malá rodinná škola, kde u každého oboru máme po jedné třídě. Ve škole dále najdeme i odborné učebny pro výuku počítačů a jazyků. Všechny učebny jsou vybaveny moderními technologiemi – tzn. počítačem, projektorem, popř. interaktivní tabulí, atd. sportovní vyžití je řešeno v externích prostorách. Co se týká jídelny, studenti a učitelé mají možnost využívat stravování v přilehlé základní škole.

Studenti mají možnost se v prostorách školy připojit na wifi síť a využívat školní kopírku (kredit se odečítá z jejich osobního čipu, který využívají i při bezpečném vstupu do školy). Ve škole je také dostatek kabinetů pro učitele, které jsou vybaveny počítači a tiskárnami.

2. Základní východiska strategie

2.1 Vize školy

Vzhledem k tomu, že SOŠO je malá škola s rodinnou atmosférou, tak dlouhodobá vize je, aby se ve škole cítili dobře nejen studenti, ale i všichni zaměstnanci školy. Studenti jsou velmi dobře připraveni na praktickou profesní dráhu, ale také na studium na vysoké škole, což dokazuje vysoká úspěšnost u maturitní zkoušky.

Ve škole je fungující školní poradenské pracoviště, kde je zastoupena ředitelka školy, výchovná poradkyně a školní metodička prevence. Toto pracoviště je schopné řešit problémy v souladu s vypracovaným krizovým plánem dle doporučení MŠMT. Škola dodržuje striktně školní řád, preventivní plán školy, krizový plán a všechny ostatní řády a stanovená pravidla a díky tomu se snaží škola minimalizovat rizikového chování studentů. Pokud dojde ke snížení rizikového chování u studentů, je potom následně více prostoru pro jejich zapojení do aktivit školy.

2.2 Cíle školy

- Fungující školní poradenské pracoviště
- Vytvoření bezpečného klimatu tříd i celé školy
- Zvyšování odborné kvalifikace vyučujících
- Rozvíjení dalšího vzdělávání pedagogů v oblasti rizikového chování
- Seznámení všech pedagogů s krizovými plány školy
- Rozvíjení schopnosti sebereflexe u pedagogů
- Rozvíjení dovedností u studentů
- Kladení důrazu na individualitu žáků
- Zapojení pedagogů do řešení kázeňských přestupků
- Vytvoření prostoru pro aktivní odpočinek během přestávek
- Omezení kouření během velké přestávky
- Zvýšení množství účinných preventivních programů dle potřeb školy
- Zavedení třídnických hodin a jejich konstruktivní využívání
- Poskytování účinné zpětné vazby mezi učiteli, studenty a jejich zákonnými zástupci

2.3 SWOT analýza

SWOT analýza je univerzální analytická technika, která zhodnocuje vnitřní a vnější faktory ovlivňující úspěšnost konkrétního záměru. Je využívána jako situační analýza v rámci strategického řízení.

Analýza se skládá z následujících částí:

- **Strengths** - silné stránky
- **Weaknesses** - slabé stránky
- **Opportunities** - příležitosti
- **Threats** – hrozby

2.3.1 Silné stránky školy

- Plně kvalifikovaný pedagogický sbor
- Schopnost pedagogů využívat informační a komunikační technologie
- Využívání dalšího vzdělávání pedagogů
- Rodinná atmosféra školy
- Přístup na wifi
- Vybavení školy
- Spravedlivý přístup ke studentům
- Propojení jednotlivých předmětů
- Systém hodnocení
- Povinné praxe ve 2. a 3. ročníku - odborné zaměření
- Účast na celostátních soutěžích (ekonomická olympiáda, manažerská olympiáda, atd.)
- Podpora nadaných sportovců
- Podpora znevýhodněných studentů
- Systém stipendií

2.3.2 Slabé stránky školy

- Odliv žáků ze základních škol na státní školy
- Převážně ženský učitelský sbor
- Nedostatky v materiálním vybavení školy
- Nedostatečný prostor pro volnočasové aktivity
- Absence školní knihovny
- Slabá motivace studentů k výuce
- Nízké zapojení rodičů
- Menší povědomost o škole u veřejnosti

2.3.3 Příležitosti

- Zavádění nových metod výuky
- Další vzdělávání pedagogů
- Motivace pedagogů ze strany vedení školy
- Adekvátní podmínky pro výuku
- Zaměření výuky na uplatnění studentů v praxi
- Rozšíření spolupráce s podniky poskytující studentskou praxi
- Zapojení studentů do soutěží a dalších aktivit
- Zvýšení povědomosti o škole
- Účast školy na výstavách

2.3.4 Hrozby

- Velká konkurence středních škol
- Placení školného
- Odchody kvalitních učitelů do jiných oborů
- Nízký počet mužských pedagogů
- Malá kapacita školy
- Nedostatečný zájem studentů o výuku
- Snížení úrovně výsledků vzdělávání
- Nezájem rodičů o spolupráci se školou
- Zvyšování nekázně
- Agresivita studentů
- Šikana
- Kouření
- Drogy
- Závislost na sociálních sítích a počítačových hrách
- Gamblerství

3. Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště je na SOŠO poměrně nová instituce. Do roku 2017 vykonávala činnost metodika prevence i výchovného poradce Mgr. Ludmila Linda Muchová. Od roku 2017 byly funkce rozděleny mezi dvě osoby – výchovný poradce Mgr. Ludmila Linda Muchová, školní metodik prevence – Ing. Táňa Fidrhelová.

Od téhož roku funguje také na této škole školní poradenské pracoviště, které se skládá ze tří členů:

1. Ing. Soňa Havelková – ředitelka školy
2. Ing. Táňa Fidrhelová – školní metodik prevence
3. Mgr. Ludmila Linda Muchová – výchovný poradce

Školské poradenské pracoviště pracuje dle potřeb. Pracoviště pracuje na základě vyhlášky č. 197/2016 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Členové si jasně definovali své kompetence a potřeby. Poradenské služby jsou nastaveny tak, aby vyhovovaly počtu studentů a jejich potřebám se zaměřením na primární prevenci rizikového chování, prevenci školní neúspěšnosti, kariérové poradenství, podporu a konzultaci s učiteli, atd.

Mezi povinnosti ŠMP je zpracovat na začátku nového školního roku vyhodnocení činnosti za předešlý školní rok. Tuto zprávu zpracovává pomocí dotazníku MŠMT a dále ji předá také vedení školy, které ji zařadí do výroční zprávy školy. Dokument obsahuje zhodnocení činnosti ŠMP, nejčastější řešené problémy, použité prostředky, preventivní aktivity, možné zlepšení následující rok.

Samotná výroční zpráva je veřejný dokument pro potřeby veřejnosti, ČŠI, vedení školy a ostatních. Vzhledem k tomu, že do ní může nahlížet více osob, neobsahuje důvěrné informace (Zákon č. 101/2000 Sb. O ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

4. Činnosti školního metodika prevence

4.1 Metodické a koordinační činnosti

V rámci této činnosti je zahrnuta koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy. Zaměřuje se realizaci aktivit školy v oblasti záškoláctví, závislostí, agresivity, vandalismu, zneužívání sektami, sexuálního zneužívání, kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů. Dále ŠMP metodicky vede činnosti pedagogických pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů, koordinuje další vzdělávání učitelů v této oblasti.

ŠMP spolupracuje s orgány státní správy a odbornými pracovišti, které se zabývají problematikou prevence sociálně patologických jevů.

Do kompetence ŠMP spadá také kontaktování odborného pracoviště a participace na intervenci a další péči v případě výskytu akutního sociálně patologického jevu. Shromažďuje zprávy a informace o studentech, které se týkají prevence, samozřejmě v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů. Shromažďováním písemných zpráv o poradenské péči v rámci sociálně patologických jevů a informací o studentech může ŠMP doložit rozsah a obsah svých činností.

4.2 Informační činnosti

Informační činnost zahrnuje zajištění a předání informací o problematice sociálně patologických jevů, sleduje nabídky programů a projektů v dané problematice, sděluje a předává tyto informace a metody dalším pedagogům školy. Výsledky preventivní práce poté následně prezentuje. Mezi povinnosti ŠMP patří i vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů - tzn. Orgány státní správy a samosprávy, poradny, Policie ČR, střediska výchovné péče, zdravotnická zařízení, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence, atd.

4.3 Poradenské činnosti

Poradenská činnost znamená vyhledávání a orientační šetření studentů, kteří vykazují projevy sociálně patologického chování. ŠMP následně těmto studentům popřípadě jejich zákonným zástupcům poskytuje poradenské služby. V případě potřeby doporučí péči odpovídajícího odborného pracoviště.

Aby bylo možné zachytit varovné signály sociálně patologických jevů, je třeba, aby ŠMP úzce spolupracoval hlavně s třídními učiteli, ale také s dalšími pedagogy.

Vzhledem k tomu, že ve škole dochází k integraci žáků se specifickými poruchami chování, je třeba vytvořit podmínky pro jejich začlenění a koordinovat poskytování poradenských a preventivních služeb nejen v rámci školy, ale také se specializovanými zařízeními.

5. Činnosti výchovného poradce

5.1. Poradenské činnosti

Mezi základní úkoly výchovného poradce patří kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní náplni studentů, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními jako jsou např. Pedagogicko-psychologická poradna a dále se středisky výchovné péče. Výchovný poradce zajišťuje skupinové návštěvy v informačních poradenských střediscích Úřadu práce.

Jeho úkolem je vyhledávat a provádět orientační šetření studentů, kteří vyžadují zvláštní pozornost a připravuje návrhy pro jejich další péči. Zajišťuje a zprostředkovává diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb a intervenční činnosti pro studenty, kteří mají speciální vzdělávací potřeby.

Připravuje podmínky pro integraci studentů se zdravotním znevýhodněním, koordinuje poradenské služby, které jim poskytuje škola a ostatní školská poradenská zařízení.

5.2 Metodické a informační činnosti

Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence. Integrace, individuálních vzdělávacích plánů. Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb studentům a jejich zákonným zástupcům. Shromažďování odborných zpráv a informací o studentech v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.¹

¹ https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon/V/V%C3%BDchovn%C3%BD_poradce

6. Nástroje strategie

6.1 Školní řád

Na SOŠO je stanoven školní řád, jeho součástí je sankční řád. Je umístěn v tištěné podobě na viditelném místě na školní chodbě, v každé kmenové třídě a také na začátku každého školního roku jsou s ním studenti seznámeni a proškolení potvrdí podpisem. Školní řád byl naposledy aktualizován před začátkem školního roku 2023/2024. Dále je vyvěšen na webových stránkách školy. Školní řád platí pro všechny studenty bez výjimky. Platný školní řád je připojen v příloze tohoto dokumentu.

6.2 Preventivní program školy

Preventivní program školy je sestaven ŠMP, který ho každoročně aktualizuje a zodpovídá za jeho správnost. Tento dokument je uložen u ŠMP, ředitelky školy a je vyvěšen také na webových stránkách školy. Preventivní program školy je součástí tohoto dokumentu jako příloha.

Kromě preventivního programu školy je povinností ŠMP mimo jiné od počátku školního roku 2019 vypracovávat výroční zprávu v on-line podobě, kterou vyžaduje MŠMT. Za školní rok 2022-23 vypracovala Mgr. Muchová.

6.3 Krizový plán školy

Ve škole nastávají různé více či méně předvídatelné situace, které je potřeba urychleně řešit. U každé z nich je třeba postupovat koordinovaně a co nejvíce transparentně. Při krizových situacích by se mělo postupovat jednotně. O krizovém plánu by měl být informován celý pedagogický sbor a je obvykle umístěn na webových stránkách školy, popř. v tištěné podobě v kabinetech a sborovně.

Krizový plán vytváří školní poradenské pracoviště – tedy ředitelka školy, školní metodička prevence, výchovná poradkyně. Je dobré, pokud podněty k jeho zpracování podají také jednotliví učitelé.

MŠMT vydalo seznam doporučení a metodických pokynů, podle kterých lze krizový plán připravit. Jejich seznam je k dispozici na stránkách MŠMT je následující₂:

- Návykové látky
- Rizikové chování v dopravě
- Poruchy příjmu potravy
- Alkohol
- Školní šikana a kyberšikana
- Homofobie
- Extremismus a rasismus, xenofobie a antisemitismus
- Vandalismus
- Záškoláctví
- Krádeže

- Tabák
- Násilí
- Netolismus
- Sebepoškozování
- Nová náboženská hnutí
- Rizikové sexuální chování
- Příslušnost k subkulturám
- Domácí násilí

Závěr

Vytvoření strategie systémového řešení primární prevence rizikového chování pro Střední odbornou školu obchodní je nezbytná součást práce školního metodika prevence. Každá škola má své silné a slabé stránky, příležitosti i hrozby. Záleží na práci všech pedagogů a vedení školy, kterým směrem se bude škola ubírat a jak se v ní budou cítit nejen studenti ale i zaměstnanci školy. V každé škole je vždy co zlepšovat.

Zdroje

Střední odborná škola obchodní s.r.o. Dostupné z <http://www.soso.cz/>

Střední odborná škola obchodní s.r.o. – dokumenty. Dostupné z <http://www.soso.cz/skola/dokumenty-skoly>

SWOT analýza. Dostupné z <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Praha, 2019 [cit. 2019-01-09]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>
https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%c3%bd_lexikon/V/V%c3%bdchovn%c3%bd_poradce

Přílohy

Preventivní plán školy

Krizový plán školy

Školní řád